

Plan mot diskriminering och kränkande behandling för Saltängens förskola

Läsår 2024–2025

Innehåll

Mål med planen.....	3
Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling.....	3
Inledning.....	3
Definitioner	4
Delaktighet i arbetet med planen	4
Förankring av planen.....	4
Ansvarsfördelning.....	5
Utvärdering av åtgärderna och insatserna i föregående års plan.....	6
Främja lika rättigheter och möjligheter	6
Kartläggning	9
Förebyggande åtgärder	11
Rutiner för att hantera trakasserier och kränkande behandling.....	13
Lagar och regler som gäller för planen	14
Viktiga begrepp och definitioner	14
Diskriminering	14
Diskrimineringsgrunder.....	14
Direkt och indirekt diskriminering	15
Trakasserier	15
Sexuella trakasserier	15
Tillgänglighet.....	16
Likabehandling.....	16
Främjande respektive förebyggande åtgärder	16
Främjande arbete - vad säger lagen?.....	16
Kränkande behandling	17
Mobbning.....	17
Utrednings- och åtgärdsskyldighet	17
Repressalier.....	17
Kartläggning	17

Förskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling är ett viktigt verktyg för att strukturera likabehandlingsarbetet. Arbetet med att utforma planen är också ett sätt att förankra likabehandlingsarbetet och att involvera alla som berörs.

Mål med planen

All personal på saltängens förskola tar avstånd från alla former av diskriminering och kränkande behandling.

Alla barn på Saltängens förskola ska känna sig trygga och uppleva att de blir lyssnade på och tagna på allvar.

En förskolegång på Saltängens förskola ska vara säker ur ett likabehandlingsperspektiv.

Planen gäller både de situationer där det kan uppstå kränkningar eller risk för kränkningar mellan elever/barn och de kränkningar eller risker för kränkningar som vuxna på skolan kan utsätta elever/barn för.

En viktig utgångspunkt är att ett barns upplevelse alltid måste tas på allvar. Om den vuxne inte uppfattar att det är en kränkning så är det barnets upplevelse som definierar kränkningen.

Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling

Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling består av

- det främjande arbetet
- det förebyggande arbetet inklusive kartläggning
- det åtgärdande arbetet

Inledning

Förskolans namn: Saltängens förskola
Planen gäller från: September, 2024
Verksamhet som omfattas av planen Förskola 1-5år
Kontaktperson för planen, utsedd av rektor Sandra Andersson, Erika Puls
Samtliga insatser och åtgärder som framgår av planen ska utvärderas Framåsyftande samtal med vårdnadshavarna till 1 - 4 åringar sker i början av varje termin i september samt februari-mars. För vårdnadshavare till 5 åringar sker samtalen i november och i maj. Kartläggning sker via trygghetsblanketten med att alla barn i förskolan besvarar frågor tillsammans med en pedagog och även i hemmet med vårdnadshavare om barnets trivsel på förskolan. De yngsta barnen på förskolan observeras utifrån enkätens frågor. Vid eventuella åtgärder följs kartläggningen upp så att åtgärderna har nått sitt resultat. Enkät till vårdnadshavarna skickas ut under vårterminen samt en medarbetarenkät. Trygghetsenkäten utvärderas och följs upp på varje enhet utifrån trygghet, barns inflytande och lärmiljöer.

Definitioner

I skollagen och diskrimineringslagen finns ett antal begrepp som är viktiga att känna till i arbetet med likabehandling. Du hittar dessa i bilagan med definitioner. Där finns också olika exempel på kränkande behandling.

Delaktighet i arbetet med planen

Barnens delaktighet

Barnen är experter på hur situationen på förskolan är och medverkar alltid i kartläggningen. Vid kartläggningen sker samtal kring frågor från trygghetsblankett med barn och vårdnadshavare samt ansvarspedagog. Arbetet med att förebygga och förhindra kränkande behandling och diskriminering utgår från det som framkommer i terminens tidiga kartläggning tillsammans med barn och vårdnadshavare.

Vårdnadshavares delaktighet

Får information och är delaktiga i kartläggningen. Vårdnadshavare kan framföra tankar vid framåtsyftande samtal som är 2 gånger/läsår, samt vid daglig dialog vid hämtning och lämning samt vid föräldramöten. Vårdnadshavare är också välkomna på verksamhetsbesök.

Medarbetarnas delaktighet

Pedagoger gör kartläggningen med sina ansvarsbarn, resultat av kartläggningen sammanställs i arbetslaget. Åtgärder som behöver sättas in diskuteras och fastställs i arbetslaget. Insatta åtgärder följs upp i arbetslaget. Pedagoger presenterar plan på föräldramöte. Specialpedagog träffar trygghetsteamet kontinuerligt under året.

Förankring av planen

Planen förankras på följande sätt

Planen förankras hos barn genom personalens arbetssätt, bemötande och förhållningssätt. Kartläggningen sker via trygghetsblankett och vardagliga samtal med barn i förskolans alla rutinsituationer ex. måltiden och i leken.

Personalen arbetar kontinuerligt med värdegrundsarbetet och har en levande dialog om planens innehåll genom bl.a. samtal som uppstår via litteratur som barnen tar del av vid högläsning.

Planen förankras hos personal vid APT. All personal på förskolan läser planen i sin helhet och är en stående punkt vid arbetslagets reflektion hur vi ska arbeta förebyggande mot kränkningar samt vidhålla ett kontinuerligt värdegrundsarbete på förskolan. Genom kontinuerliga diskussioner kring planen är vårt mål att göra planen levande och tillgänglig.

Planen ingår i introduktionen av personal som anställs under året.

Förankring av planen

Planen förankras hos vårdnadshavarna genom information via vår hemsida, edwise och edlevo, trygghetsenkäten, framåtsyftande samtal och via samtal kring planen på föräldramöten. Dokumentation av fall av kränkande behandling sker omgående.

Ansvarsfördelning

Enligt skollagen har huvudmannen det övergripande ansvaret för arbetet mot diskriminering och kränkande behandling.

Huvudmannen, det vill säga Barn – och utbildningsnämnden, ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever (6 kap 6 § Skollagen).

Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling (6 kap 7 § Skollagen).

Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden (6 kap 10 § Skollagen)

Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling (6 kap 8 § Skollagen).

Enligt skollagen ansvarar rektor för att huvudmannen får kännedom om kränkande behandling i verksamheten (6 kap 10 § Skollagen).

Personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektor (6 kap 10 § Skollagen).

En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen (6 kap 10 § Skollagen).

I Laxå kommun delegerar huvudmannen till rektor på varje enhet att ansvara för genomförandet av arbetet mot diskriminering och kränkande behandling.

Rektor är ansvarig för att planen upprättas och följs enligt den plan som gäller. Rektor ska ansvara för att planen implementeras, utvärderas och revideras varje år. All personal har ansvar för att planen efterlevs och att arbeta efter den.

Rektor ska på huvudmannens delegation se till att det bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla till huvudmannen samt vidta åtgärder.

Trygghetsteam och kurator ansvarar för det förebyggande arbetet och ska arbeta för att förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.

Kurator återför verksamheternas arbete till huvudmannen enligt rutin. Rutinen innebär att utsedd kontaktperson för verksamheten träffar huvudmannens representant vid ett antal tillfällen per termin för återföring.

Utvärdering av åtgärderna och insatserna i föregående års plan

Planen mot diskriminering och kränkande behandling innehåller här nedan en redovisning av hur åtgärderna och insatserna i föregående års plan har genomförts. Har insatserna och åtgärderna haft avsedd effekt utifrån de mål som sattes upp i föregående års plan? Utvärderingen är utgångspunkten för årets plan.

Beskrivning av hur fjolårets plan har utvärderats och vilka som har varit delaktiga

Utifrån diskrimineringslagen arbetar förskolan fortlöpande i fyra olika steg med att motverka diskriminering genom att undersöka(kartlägga), analysera, åtgärda, följa upp och utvärdera. Arbetet syftar till att främja och förebygga alla diskrimineringsgrunderna genom:

- kartläggning och samtal och observationer med alla barn i förskolan
- resultat i stratsys
- analys av enkät till vårdnadshavare,
- resultat av inskolning får vi fram en helhetsbild.

Varje åtgärd behandlas var för sig och följs upp och utvärderas för att se om det skett en förbättring.

Rektor, specialpedagog, pedagoger, barn och vårdnadshavare har varit delaktiga i arbetet med fjolårets plan.

Ansvariga för att årets plan utvärderas är: rektor tillsammans med specialpedagog, arbetslagsledare och pedagoger.

Resultat av utvärderingen av fjolårets plan

Alla pedagoger har varit delaktiga under arbetet och vi har använt reflektionstiden för att diskutera detta. Vi har gått igenom barnens svar tillsammans både innan och efter åtgärderna. Vi har diskuterat och reflekterat tillsammans i arbetslagen.

Vi gjorde i början av läsåret en kartläggning och gick igenom vad alla hade svarat samt gjorde åtgärder till det som behövdes. Var inga stora saker utan mer att man ville vara själv på toaletten och att ibland blir det stökigt i hallen och då puttas det på varandra.

Vi gjorde åtgärderna att barnen skulle säga till när de gick på toaletten så vi pedagoger kunde vakta samt att vi inte gick så många ut eller in i hallen samtidigt. Vid slutet utvärderades det och det var bättre. Likadant gjorde vi på vårterminen.

Vi har haft mycket kompisprat, gjort tankekartor om hur man är en bra kompis och hur vi ska vara mot varandra. Det har resulterat i att när det kommer personer utifrån som t.ex. biblioteket, så säger de att vi har en fin och lugn grupp som är så snälla mot varandra, Är ett bra resultat att andra ser det tycker vi.

Främja lika rättigheter och möjligheter

Att arbeta med att främja lika rättigheter och möjligheter riktar sig till alla elever och vuxna på skolorna och ska genomföras utan att det föranleds av något särskilt problem.

Främjande insatser

Främjande arbete handlar om att identifiera och stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling i verksamheten. Arbetet utgår ifrån skolans övergripande uppdrag att verka för demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter. Detta värdegrundsarbete syftar till att förankra respekten för alla människors lika värde samt att utveckla en skolmiljö där alla barn och elever känner sig trygga och utvecklas. Det främjande arbetet ska omfatta möjligheter för barn och elever att återkommande diskutera normer, attityder och hur goda relationer kan vårdas med mål att förstärka respekten för allas lika värde.

Mål Barnen i åldrarna 1–5 år möts av en trygg miljö och en lärorik undervisning.
Diskrimineringsgrund/diskrimineringsgrunder som omfattas av insatsen Ålder, Funktionsnedsättning/funktionshinder, kön
Insats Kartläggning sker i den lärande leken där vi fångar upp i vilka situationer som barnen behöver stöd och vägledning i. Inventering av riskområden kartläggs, åtgärdas och följs upp. Pedagogerna är närvarande barnen samt lyhörda och observanta på samspelet mellan barn och barn och mellan barn och vuxen. På avdelningarna delar vi upp oss i mindre grupper större delen av dagen så det blir lugnare i miljön för alla, alla barn blir sedda, hörda, och får tid till att lyckas. Hela förskolan arbetar med bildstöd/takk både inomhus och utomhusmiljön så att lekmiljöerna blir tydliga och skapar trygghet för barnen. Alla vuxna är goda förebilder samt arbetar med att skapa goda relationer med varje barn. Alla vuxna lyfter och stärker varje barns positiva egenskaper, vilket skapar en trygghet och stärker barnens självkänsla.
Hur och när ska insatsen följas upp Inför kartläggningen för varje termin samt vid framåtsyftande samtalen.
Ansvarig för insatsens genomförande All personal på förskolan.

Mål På förskolan Saltängen ska ett barns etnicitet eller funktionsnedsättning inte ses som ett hinder. I stället är våra förskolor en arena där flera olika individer/kulturer möts. Alla ska känna sig välkomna till förskolan.
Diskrimineringsgrund/diskrimineringsgrunder som omfattas av insatsen Etnisk tillhörighet, funktionsnedsättning, religion eller annan trosuppfattning
Insats Vid sammankomster, studiebesök och tillställningar använder vi alltid tolk, för ökad jämställdhet och tillgänglighet. Extra organisatorisk uppmärksamhet krävs, för att jämställdhet och tillgänglighet ska tillgodoses och kränkningar förebyggas. Vi använder oss av polyglutt där barnen får lyssna på sagor på sitt hemspråk. Vi har även månadens tecken där vi sjunger, ramsar med TAKK/AKK
Hur och när ska insatsen följas upp Vid framåtsyftande samtal.

<p>Ansvareg för insatsens genomförande All personal på förskolan.</p>
<p>Mål Målet är att ha en trygg och planerad verksamhet för barnen i förskolan</p>
<p>Diskrimineringsgrund/diskrimineringsgrunder som omfattas av insatsen Ålder</p>
<p>Insats Vi delar barnen i mindre grupper för att varje barn ska synas och våga komma till tals. I dessa grupper erbjuder vi olika aktiviteter som främjar barnens utveckling. Vi anpassar aktiviteterna efter barnens ålder och förutsättningar men samtidigt utmanar vi barnen att komma vidare i sitt lärande Information ges muntligt vid föräldramöten samt varje utvecklingssamtal. Dessutom läggs informationen ut på instagram och månadsbrev delas ut.</p>
<p>Hur och när ska insatsen följas upp Inför kartläggningen varje termin samt under de framåtsyftande samtalen med vårdnadshavare. Enkät skickas ut till vårdnadshavare.</p>
<p>Ansvareg för insatsens genomförande All personal på förskolan.</p>

<p>Mål Vi skapar samarbete och behöver arbeta tillsammans för en trygg, lärorik miljö och verksamhet.</p>
<p>Diskrimineringsgrund/diskrimineringsgrunder som omfattas av insatsen Ålder, funktionsnedsättning</p>
<p>Insats Nära samarbete med hemmen och vi möter alltid upp i hallen vid lämning och hämtning. Vi har framåtsyftande samtal två gånger per läsår. Varje avdelning har ett instagramkonto där vi delar med oss av olika undervisningsaktiviteter till föräldrarna. Skickar ut månadsbrev med information om vår verksamhet, Vi försöker skapa lärmiljöer efter barnens intressen</p>
<p>Hur och när ska insatsen följas upp Vid framåtsyftande samtal med vårdnadshavare och kartläggningen med barnen. Vi går igenom enkätsvaren som vårdnadshavarna svarat på.</p>
<p>Ansvareg för insatsens genomförande All personal på förskolan.</p>

Kartläggning

Områden som kommit fram i kartläggningen

Kränkande behandling

Kartläggningsmetod

Varje pedagog går med sina ansvarsbarn och kollar av vår inne och utemiljö med hjälp av trygghetsblanketten (glada, ledsna gubbar) som de kan svara med. Blir det en ledsen gubbe följer pedagog upp varför det blir en ledsen gubbe. Alla svar går pedagogerna tillsammans igenom vid en reflektion eller arbetslagstid. Vi tar fram åtgärder på det som kommit fram för att göra det bättre. Detta sker 2 gånger/läsår i början av varje termin sen följs det upp, så att det har skett en förbättring.

Hur har barnen respektive personalen involverats i kartläggningen

Pedagoger och barn gör samtalen/frågorna om miljön tillsammans. Pedagogerna sammanställer alla svar och gör eventuella åtgärder.

Resultat och analys

Vi ser över hur barnen känner sig i våra olika miljöer som toaletten, hallen, på gården, vid matsituationer och när de går till förskolan osv. De får även frågor om hur de mår, vad de är bra på och om de är oroliga för något.

När jag går till förskolan: i stort sett alla barn vill gå hit men några barn har svarat med mitt i mellan gubben för att ibland vill de vara hemma med mamma och pappa. Några barn har det svårt vid överlämnningar speciellt om barnet har varit hemma en längre tid. Ett barn har svarat med röd gubbe då hen vill vara hemma och spela Ipad.

Analys och åtgärd: väldigt bra betyg. Vi har en bra och fin grupp. Rädda om och omtänksamma mot varandra. Vi pedagoger är i hallen vid lämnningar för att underlätta.

Känner du dig trygg överallt på förskolan: alla känner sig trygga utom ett par barn som svarat med mittemellangubbe då hen känner sig otrygg vid toalettbesök.

Analys och åtgärd: Gemensamt arbete på avdelningarna med värdegrundsarbetet. Samtala om och hitta en strategi/verktyg hur gruppen vill ha det vid toalettbesök.

Tycker du om att leka och lära inomhus?

Alla barn utom ett barn som svarat med mittemellangubben då hen inte får ta med sig egna leksaker.

Analys och åtgärd: Skapar tillsammans lärmiljöer utifrån barnens intressen som barnen kan vara med och påverka.

Berätta vad du tycker om samlingen: alla har svarat att det är bra utom ett par barn som tycker att det är jobbigt att sitta still och tråkigt för hen vill leka i stället.

Analys och åtgärd: vi pedagoger får planera så att det finns olika sätt till lärande med bland annat lite rörelse och inte planera för så långa samlingstillfällen eller aktivitetsstunder. Planera för samlingar som är spännande och göra barnen mer delaktiga.

Berätta vad du tycker om aktiviteter/uppdrag:

Alla barnen på förskolan har svarat med grön gubbe och gillar våra uppdrag och aktiviteter. Aktiviteterna barnen gillar är bland annat matematikuppdrag, språkuppdrag, experiment, rörelse och skapande.

Analys och åtgärd: vi pedagoger fortsätter planera uppdrag och aktiviteter på olika sätt så att det passar alla barn. Planera efter deras intressen och inflytande för att fånga alla barn.

Tycker du om att leka och lära utomhus? alla har svarat att det är bra utom två barn som tycker att det är kallt. Roligt att åka rutschkana, bygga, leka med kompisar, bygga banor med

rör i sandlådan, leta skatter i sandlådan, leta pinnar, cykla, gunga, dansa, leka gemensamma lekar är vad barnen gillar att göra ute.

Analys och åtgärd: Att vi fortsätter att vara närvarande pedagoger som sprider ut oss på gården och skapar gemensamma lekar där alla barnen kan delta. Att vi använder oss av båda gårdarna för att sprida ut barnen. Informera VH att vi är ute mycket och barnen behöver kläder efter väder.

Tycker du om att leka och lära i skogen? Alla barnen har svarat med grön gubbe att de gillar att vara i skogen. Barnen svarade att de gillar att klättra, prata om naturen, kolla på insekter, springa och plocka svamp. Barnen gillar de uppdrag som vi erbjuder när vi går till skogen.

Det är inga större saker som barnen har anmärkt på. Vissa barn längtar mycket efter sina föräldrar och har jobbigt vid lämning. Det visar betydelsen att vi pedagoger behöver möta upp i hallen vilket vi gör. Några barn har oro för toalettbesök så vi fortsätter att arbeta med vårt värdegrundsarbete och hittar strategier för hur barnen blir trygga.

Kön

Kartläggningsmetod

Vid samtal och kartläggning med barnen, vid samtal med vårdnadshavare samt trygghetsenkät till vårdnadshavare.

Hur har eleverna respektive personalen involverats i kartläggningen

Vid samtal och kartläggningen samt vid pedagogernas reflektion om svaren som kom upp

Resultat och analys

Vi arbetar utefter att alla aktiviteter är till för alla barn oavsett kön. Barnen accepterar varandras val. Alla barnen gillade att vara i skogen som är en könsneutral plats.

Etisk tillhörighet

Kartläggningsmetod

Vid samtal och kartläggning med barnen, vid samtal med vårdnadshavare samt trygghetsenkät till vårdnadshavare.

Hur har eleverna respektive personalen involverats i kartläggningen

Vid samtal och kartläggningen samt vid pedagogernas reflektion om svaren som kom upp.

Resultat och analys

Vi har flera olika språk som modersmål på förskolan. Vi använder oss av tolk när det finns behov. Visar intresse för olika språk och lär oss några ord och fraser. I polyglutt/urplay kan barnen lyssna och ta del av sagor och film på sitt modersmål. Vi arbetar med bildstöd/takk för att skapa en tryggare lekmiljö.

Funktionsnedsättning

Kartläggningsmetod

Vid samtal och kartläggning med barnen, vid samtal med vårdnadshavare samt trygghetsenkät till vårdnadshavare.

Hur har eleverna respektive personalen involverats i kartläggningen
Vid samtal och kartläggningen samt vid pedagogernas reflektion om svaren som kom upp
Resultat och analys
Vi har ett nära samarbete med habiliteringen och specialpedagog som gör besök i verksamheterna flera gånger under året samt nära samarbete med vårdnadshavare kring barnens utveckling och behov.

Förebyggande åtgärder

Kränkande behandling

Mål och uppföljning
Inget barn på Saltängens förskola ska känna sig utsatt för kränkande behandling
Åtgärd
Vi jobbar regelbundet med empati och respekt. Vi uppmuntrar barnen att hjälpa varandra och lära varandra saker över åldrarna. Vi har dagliga diskussioner om hur man är en bra kompis, hur vi ska vara mot varandra här på förskolan. Viktigt att vi lär oss säga förlåt till varandra. Barnen får vara själva på toaletten. Barnen säger till en pedagog som vaktar så ingen kommer in.
Motivera åtgärd
Om vi jobbar med ovanstående punkter leder det till en trygghet och en tillhörighet vilket gör att de hjälper och ser till varandra. Tryggheten ökar om pedagogerna finns närvarande
Ansvarig
Samtliga pedagoger på förskolan.
Datum när det ska utvärderas
Vid kartläggningen vid båda terminerna.

Kön

Mål och uppföljning
Flickor och pojkar ska få lika stort utrymme och inflytande i vår verksamhet. Alla saker eller aktiviteter är för alla barn.
Åtgärd
Vi ger alla talutrymme, går ofta laget runt så alla får chansen att säga något. Vi ser till att det finns leksaker och aktiviteter som man kan göra som kommer från många olika sorts yrken HBTQ frågor - att alla familjer kan se olika ut, alla får vara som de vill och det är ok. Barnen får fråga varandra innan de kramar varandra så vi vet att barnet vill ha en kram.

<p>Motivera åtgärd</p> <p>HBTQ är väldigt viktigt i ett litet samhälle där de inte träffar på detta så mycket. Om inte vi vuxna gör så stor sak av vad som är flick- eller pojsaker så gör inte barnen det heller. Alla får göra allt.</p>
<p>Ansvarig</p> <p>Samtliga pedagoger på förskolan.</p>
<p>Datum när det ska utvärderas</p> <p>Vid kartläggningen vid båda terminerna.</p>

Etisk tillhörighet

<p>Mål och uppföljning</p> <p>Inget barn ska känna sig utsatt för diskriminering eller trakasserier pga. etnisk tillhörighet</p>
<p>Åtgärd</p> <p>Vi har barn med flera olika modersmål. Vi har finska, arabiska, amhariska, somaliska, tigrinja och svenska. Vi lyssnar på olika sagor på olika språk på polyglutt. Vi har bilder på flaggor från respektive land. Detta för att alla ska känna igen sig på något sätt och att alla våra språk och tillhörigheter är viktiga.</p>
<p>Motivera åtgärd</p> <p>Vi vill att vi ska få förståelse för varandras olika ursprung. Vi använder oss av polyglutt för att barnen med annat modersmål ska få förstå sammanhanget i sagorna.</p>
<p>Ansvarig</p> <p>Samtliga pedagoger på förskolan.</p>
<p>Datum när det ska utvärderas</p> <p>Vid kartläggningen av båda terminerna.</p>

Funktionsnedsättning

<p>Mål och uppföljning</p> <p>Alla barn ska ha samma möjligheter och rättigheter att delta i verksamheten oavsett funktionsnedsättning</p>
<p>Åtgärd</p> <p>Vi erbjuder kompensatoriska hjälpmedel utefter barnens behov. Vi beställer specialkost till de som behöver. Vi deltar i ”rocka sockorna” för allas lika värde. Vi pratar om barnens rättigheter i samband med FN dagen. Firar alla hjärtans dag och laddar oss själva med positiva och bra saker.</p>
<p>Motivera åtgärd</p> <p>Vi anpassar oss efter de behov som finns.</p>

Ansvarig Samtliga pedagoger på förskolan.
Datum när det ska utvärderas Vid kartläggningen av båda terminerna.

Rutiner för att hantera trakasserier och kränkande behandling

Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker en elevs värdighet. En elev kan bli utsatt för trakasserier och kränkande behandling av såväl personal som av andra elever. Det finns inget krav på uppsåt. En elev eller anställd behöver alltså inte haft någon elak avsikt för att göra sig skyldig till kränkande behandling eller trakasserier. Det är effekten som avgör.

Anmälan om uppmärksammas eller misstänkt kränkande behandling kan göras av elev, vårdnadshavare eller personal vid skolan. Alla elever ska vara informerade av skolans personal om vem de kan vända sig till om de upplever sig kränkta av en annan elev eller en vuxen i verksamheten. Vårdnadshavare får samma information exempelvis i samband med föräldramöte. Om en vuxen i skolan får kännedom om trakasserier eller kränkande behandling av en elev är de skyldiga att snarast anmäla detta till rektor som i sin tur beslutar om att utreda händelsen. Rektor informerar även skolhuvudmannen.

När det uppstår en situation där en elev känner sig kränkt ska en anmälan om misstänkt kränkande behandling upprättas i systemet Drafit.

Systemet innehåller uppgifter för att anmäla och utreda en händelse, ta ställning till, vidta och följa upp åtgärder. Systemet används för Laxå kommuns alla skolor.

Skolan måste ta ett samlat grepp kring elevers skolsituation och på ett allsidigt sätt utreda elevers känsla av utsatthet. Det är viktigt att den enskilda elevens upplevelse av det inträffade är utgångspunkten för utredningen kring vad som hänt. Om flera parter i samma ärende upplever att de utsatts för kränkning ska en anmälan och utredning göras för varje part.

Leder kränkningarna till att någon av de inblandade eleverna är i behov av särskilt stöd för att nå kunskapsmålen eller om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation måste även en utredning enligt 3 kap. 8 § skollagen inledas.

I förekommande fall ska även anmälan till andra myndigheter och personalansvarsnämnden göras.

Lagar och regler som gäller för planen

Sedan den 1 januari 2009 regleras arbetet mot diskriminering och kränkande behandling i både diskrimineringslagen och skollagen. Skolan ska varje år upprätta en likabehandlingsplan (enligt 3 kap. 16 § diskrimineringslagen) och en årlig plan mot kränkande behandling (enligt 6 kap i skollagen).

De regelverk som styr arbetet med plan mot diskriminering och kränkande behandling är:

- Diskrimineringslag (2008:567)
- Skollag (2010:800)
- Förordning (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling
- Skolverkets allmänna råd och kommentarer för att främja likabehandling och förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling, (SKOLFS 2012:10).

Viktiga begrepp och definitioner

Diskriminering

Diskriminering innebär när de som arbetar vid skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever, i samband med diskrimineringsgrunderna. Diskriminering kan även ske genom skolans regler, verksamhet, undervisning läroböcker och så vidare.

Elever kan inte diskriminera varandra i juridisk bemärkelse. Det är viktigt att komma ihåg då till exempel elever och/eller vårdnadshavare kan uttrycka att eleverna har diskriminerat varandra.

Diskrimineringsgrunder

Diskrimineringsgrunderna är tydligt definierade i diskrimineringslagen. De diskrimineringsgrunder som skyddas i lag är kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion och annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Kön

Med kön avses biologiskt kön (i juridisk mening), det vill säga att någon är man eller kvinna.

Könsöverskridande identitet eller könsuttryck

Med könsöverskridande identitet eller uttryck menas att någon inte identifierar sig med sin biologiska könstillhörighet som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

Etnisk tillhörighet

Med diskrimineringsgrunden etnisk tillhörighet menas nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Religion eller annan trosuppfattning

Diskrimineringsgrunden avser diskriminering på grund av religion, annan trosuppfattning, annan religiös åskådning samt ateism.

Funktionsnedsättning/funktionshinder

Med funktionsnedsättning avses varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller en sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

Sexuell läggning

Med det avses homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

Ålder

Med ålder avses uppnådd levnadsålder, samt social identitet med utgångspunkt i ålder.

Direkt och indirekt diskriminering

Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt. Med *direkt diskriminering* avses en särbehandling kopplad till någon av diskrimineringsgrunderna, till exempel ett barns kön eller etnicitet. En *indirekt diskriminering* sker när skolan tillämpar en bestämmelse eller förfaringssätt som verkar vara neutralt men i praktiken missgynnar ett barn ur ett diskrimineringsperspektiv.

Trakasserier

Trakasserier är en form av diskriminering och innebär ett handlande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Det kan bland annat vara att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar av till exempel "kvinnliga", "homosexuella" eller "bosniska" egenskaper. Det kan också handla om att någon blir kallad "blatte", "mongo", "fjolla", "hora", eller liknande. Det kan även vara fråga om ignorerande, utfrysning eller att någon visslar, stirrar eller gör kränkande gester och det har samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Det gemensamma för trakasserier är att de gör att en elev eller student känner sig förolämpad, hotad, kränkt eller illa behandlad.

Det är trakasserier även när en elev kränks på grund av en förälders eller syskons sexuella läggning, funktionsnedsättning med mera.

Sexuella trakasserier

Sexuella trakasserier är en form av diskriminering i diskrimineringslagen och innebär ett handlande av sexuell natur som kränker någons värdighet. Sexuella trakasserier behöver inte ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Det kan handla om ovälkomna beröringar, tafsningar, skämt, förslag, blickar eller bilder som är sexuellt anspelade och upplevs som kränkande. Det kan också handla om sexuell jargong.

Tillgänglighet

Bristande tillgänglighet är en form av diskriminering i diskrimineringslagen. Med bristande tillgänglighet avses att en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att sådana åtgärder för tillgänglighet inte har vidtagits för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning. De åtgärder som kravet gäller är sådana som är skäligen utifrån krav på tillgänglighet i lag och annan författning, och med hänsyn till de ekonomiska och praktiska förutsättningarna, varaktigheten och omfattningen av förhållandet eller kontakten mellan verksamhetsutövaren och den enskilde, samt andra omständigheter av betydelse.

Likabehandling

Med begreppet likabehandling menas att alla barn eller elever ska behandlas så att de har lika rättigheter och möjligheter oavsett någon diskrimineringsgrunderna. Det innebär dock inte alltid att alla barn och elever ska behandlas lika, se indirekt diskriminering.

Främjande respektive förebyggande åtgärder

Främjande arbete handlar om att identifiera och stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling i verksamheten. Arbetet utgår ifrån skolans övergripande uppdrag att verka för demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter. Detta värdegrundsarbete syftar till att förankra respekten för alla människors lika värde samt att utveckla en skolmiljö där alla barn och elever känner sig trygga och utvecklas.

Det *förebyggande* arbetet syftar till att avvärja de risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling som finns i er verksamhet. Riskerna kan kartläggas på olika sätt. Förebyggande mål och åtgärder måste motiveras av vad som kommer fram i en kartläggning.

Främjande arbete - vad säger lagen?

Enligt 3 kap. 14 § diskrimineringslagen ska huvudmannen bedriva ett målinriktat arbete för att aktivt främja lika rättigheter och möjligheter för de barn eller elever som deltar i eller söker till verksamheten, oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning.

Enligt 6 kap. 6 § skollagen ska huvudmannen även se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever.

Enligt Skolverkets allmänna råd bör det främjande arbetet

1. bedrivs systematiskt och långsiktigt, rikta sig till alla samt vara en del i det vardagliga arbetet,
2. baseras på kunskap om hur diskriminering, trakasserier och kränkande behandling uppstår och vilka faktorer som skapar en trygg miljö där alla barn och elever blir respekterade som de är,

3. omfatta kompetensutveckling för personalen för att vid behov öka medvetenheten och kunskapen om diskriminering, trakasserier och kränkande behandling,
4. innebära att personalen ges tid att diskutera egna normer och attityder samt sådana som genomsyrar den pedagogiska verksamheten, samt
5. omfatta möjligheter för barn och elever att återkommande diskutera normer, attityder och hur goda relationer kan vårdas.

Kränkande behandling

Med kränkande behandling menas ett uppträdande som utan att ha samband med en diskrimineringsgrund kränker ett barns eller en elevs värdighet. En viktig utgångspunkt är att en elevs upplevelse av kränkning alltid måste tas på allvar. Kränkningar kan till skillnad från diskriminering ske mellan elever.

Kränkningar kan till exempel vara:

- fysiska (slag, knuffar och negativa fysiska handlingar)
- verbala (hot, svordomar, öknamn)
- psykiska (utfrysning, grimaser, blickar, skratta nedlåtande, att alla går när man kommer)
- texter och bilder (teckningar, telefoner, lappar, fotografier, sms, mms, msn och meddelanden på olika webbkommunities).

Mobbning

En person är mobbad om han eller hon upprepade gånger under en viss tid blir utsatt för kränkningar från en eller flera personer.

Utrednings- och åtgärdsskyldighet

Skolan har enligt lag skyldighet att agera så snart någon i personalen får kännedom om att en elev känner sig utsatt för trakasserier eller kränkande behandling. Skolan ska utreda vad som har hänt och vidta åtgärder för att förhindra fortsatta kränkningar. Det måste ske skyndsamt. Lärare eller annan personal som får kännedom om händelser som kan vara trakasserier eller kränkande behandling ska anmäla det till rektorn. Rektorn är i sin tur skyldig att informera huvudmannen.

Repressalier

Personalen får inte utsätta en elev för straff eller annan negativ behandling på grund av att eleven eller vårdnadshavare/förälder har anmält skolan för diskriminering eller berättat att det förekommer trakasserier eller kränkande behandling. Det gäller även när en elev medverkar som till exempel vittne i en utredning som rör diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

Kartläggning

Då Skolinspektionen visat på att kartläggningen är en av de vanligaste bristerna i skolornas arbete när det gäller likabehandlingsarbetet så följer här nedan en återgivning av Skolverkets allmänna råd om kartläggning.

Enligt skolverkets allmänna råd bör huvudmannen se till att varje verksamhet regelbundet kartlägger och analyserar sin organisation och sina arbetsätt för att försäkra sig om att det inte finns något som leder till eller riskerar att leda till diskriminering eller kränkande behandling.

Enligt Skolverkets allmänna råd bör i det förebyggande arbetet ingå att

1. regelbundet kartlägga barnens och elevernas trygghet och trivsel samt deras uppfattning om förekomsten av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling,
2. analysera kartläggningen för att identifiera risker för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling,
3. i samband med analysen även utvärdera tidigare insatser för att förebygga diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling,
4. utifrån de identifierade riskerna formulera konkreta och uppföljningsbara mål för arbetet,
5. planera vilka insatser som ska genomföras under året för att nå målen och hur dessa ska följas upp och bestämma vem som ansvarar för respektive insats, samt se till att eleverna är delaktiga i kartläggningen och i analysen av resultaten och när man avgör vilka insatser som ska sättas in.

Bilaga 1.

Analys trygghetsarbete för läsåret 24/25 Laxå Kommuns Förskolor

Främjande arbete

Specialpedagog för förskolorna har på ett APT under våren 2024 gått igenom med personalen vad diskriminering och kränkande behandling är. Detta ser vi är ett arbete som behöver fortsätta då vi ser att anmälda misstänkta kränkningsärenden fortfarande sker i låg utsträckning i förskolan.

Pedagogerna har under året arbetat med ”kompisböckerna” som är utifrån Barnkonventionen. Det är inköpt ett nytt arbetsmaterial för förskolorna ”Föreskolegänget”. Arbetsmaterialet innehåller konkreta tips och verktyg till att hantera vardagsdilemman och stärka relationer.

Förebyggande arbete

I det förebyggande arbetet på förskolorna har pedagogerna under året genomfört kartläggningar hur barnen upplever sin vistelsetid på förskolan tillsammans med de äldsta barnen. Kartläggningen sker via trygghetsblanketten som är utformad med glad, mindre glad samt ledsen gubbe där alla barn besvarar frågor tillsammans med en pedagog. Denna blankett gör även vårdnadshavarna hemma med barnen. De yngsta barnen på förskolan har observerats av pedagogerna utifrån enkätens frågor. Trygghetsblanketten har sedan pedagogerna gått igenom tillsammans med vårdnadshavare på barnens framåtsyftande samtal. Vid eventuella behov av åtgärder har kartläggningen följts upp så att åtgärderna har nått sitt resultat. Planen kommer att diskuteras på APT med olika områden för att hålla den aktuell ute i verksamheterna.

Drafit

Vi har på förskolorna haft en mycket låg andel anmälda misstankar om kränkande behandling vilket vi tror beror på att det är svårt i förskolorna att avgöra när det är en misstanke om kränkande behandling eller ej. På APT under föregående år har vi haft uppe olika case där pedagogerna har diskuterat och reflekterat över vad kränkande behandling är i förskolan, för att få pedagogerna mer trygga i det arbetet i barngruppen. Kvalitetsutvecklare kommer under APT hösten -24 att gå genom Drafit för pedagogerna.

Trygghetsteam

Trygghetsteamet i Laxå kommuns förskolor består av Specialpedagog samt arbetslagsledare på respektive förskola. Arbetslagsledarna har på respektive förskola varit ansvariga i arbetet med att upprätta utkast till en ny plan mot diskriminering och kränkande behandling och ansvarat för att höstens plan gått ut på remiss till arbetslagen som sen diskuterats på höstens APT 2024 innan den fastställdes i oktober -24. Trygghetsteamets utvecklingsområde till kommande läsår är att få till mer fysiska kontinuerliga träffar för att diskutera frågor samt hur trygghetsarbetet löper på. Specialpedagogen har fortsatt i uppdrag att arbeta med att förankra och implementera trygghetsteamets rutiner.

Trygghetsenkät

Vårdnadshavarna har i februari -24 fått trygghetsenkäten utskickad till sig. Svarefrekvensen har i förskolorna varit relativt låg. Trygghetsenkätens frågor kommer revideras inför kommande utskick då vi sett ett behov av det. Revidering av enkäten är påbörjad där arbetslagsledarna från respektive verksamheter varit delaktiga.

I april och maj 2024 har arbetslagsledarna analyserat trygghetsenkäten utifrån områden som lärmiljö, barninflytande samt trygghet. Analyserna av enkäter samt

barnintervjuer ligger sen till grund för revidering av plan mot kränkande behandling och diskriminering.

Laxå 2024-10-25

**Trygghetsteamsansvariga
Specialpedagog i förskolan**